

Spojené veci T-213/01 a T-214/01

Österreichische Postsparkasse AG a Bank für Arbeit und Wirtschaft AG

proti

Komisii Európskych spoločností

„Žaloba o neplatnosť — Hospodárska súťaž — Nariadenie č. 17 — Nariadenie (ES) č. 2842/98 — Rozhodnutie 2001/462/ES/ESUO — Úradník poverený vypočítím — Akt s právnymi účinkami — Prípustnosť — Oprávnený záujem — Postavenie navrhovateľa alebo sťažovateľa — Konečný zákazník kupujúci tovary alebo služby — Prístup k oznámeniam o výhradách — Dôverné informácie — Dostatočný záujem“

Rozsudok Súdu prvého stupňa (piata komora) zo 7. júna 2006 II - 1609

Abstrakt rozsudku

1. *Žaloba o neplatnosť — Záujem na konaní*
(Článok 230 štvrtý odsek ES a článok 233 ES)
2. *Žaloba o neplatnosť — Akty, ktoré možno napadnúť žalobou — Akty so záväznými právnymi účinkami*
(Článok 230 štvrtý odsek ES)

3. *Žaloba o neplatnosť — Akty, ktoré možno napadnúť žalobou*
(Článok 230 štvrtý odsek ES; nariadenie Rady č. 17, článok 3 ods. 2, a nariadenie Rady č. 2842/98, článok 7; rozhodnutie Komisie 2001/462, článok 9 druhý odsek)
4. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Priznanie postavenia sťažovateľa*
(Nariadenia Rady č. 17 a č. 2842/98)
5. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Skúmanie sťažností*
(Články 81 ES a 82 ES; nariadenie Rady č. 17, článok 3 ods. 2)
6. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Práva sťažovateľov*
(Články 81 ES a 82 ES; nariadenie Rady č. 17, článok 10 ods. 3 a 6, a nariadenie Rady č. 2842/98, články 7 a 8; rozhodnutie Komisie 2001/462, článok 12 ods. 4)
7. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Práva sťažovateľov*
(Nariadenie Rady č. 2842/98, článok 7)
8. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Prístup k spisu*
(Oznámenie Komisie 97/C 23/03)

1. Žaloba o neplatnosť podaná fyzickou alebo právnickou osobou je prípustná iba v rozsahu, v akom má žalobca záujem na zrušení napadnutého aktu. Taký záujem existuje iba vtedy, ak zrušenie aktu môže mať samo osebe právne dôsledky.

V tomto ohľade je podľa článku 233 ES inštitúcia, ktorej akt bol zrušený, povinná urobiť nevyhnutné opatrenia, aby vyhovel rozsudku. Tieto opatrenia nemajú charakter odstránenia aktu

z právneho poriadku Spoločenstva, keďže toto odstránenie vyplýva zo samotného zrušenia súdom. Týkajú sa najmä odstránenia účinkov spôsobených predmetným aktom, ktoré sú postihnuté zistenou protiprávnosťou. Zrušenie aktu, ktorý už bol vykonaný, môže stále mať právne dôsledky. Akt totiž mohol spôsobiť právne účinky počas obdobia, v ktorom bol účinný, a tieto účinky nemuseli nevyhnutne zaniknúť z dôvodu zrušenia aktu. Zrušenie aktu môže rovnako umožniť vyhnúť sa tomu, aby sa protiprávnosť, ktorou je postihnutý, zopakovala v budúcnosti. Z týchto dôvodov je zrušujúci rozsudok základňou, z ktorej možno dotknutú inštitúciu viesť k tomu, aby uskutočnila zodpovedajúcu

nápravu situácie žalobcu alebo sa vyhla prijatiu rovnakého aktu.

Z toho vyplýva, že v rámci konania o porušení pravidiel hospodárskej súťaže nemá skutočnosť, že oznámenie o výhradách bolo predložené tretej osobe sťažovateľovi po podaní žaloby o neplatnosť, ktorej predmetom je napadnutie zákonnosti rozhodnutia, na základe ktorého sa toto predloženie uskutočnilo, za následok, že by sa uvedená žaloba stala bezpredmetnou. Prípadné zrušenie sporného rozhodnutia totiž môže mať samo osebe právne dôsledky na situáciu podnikov, ktoré sú konaním dotknuté, najmä v tom, že zabráni opakovaniu takej praxe zo strany Komisie a urobí použitie oznámenia o výhradách, ktoré bolo nesprávne predložené uvedenej tretej osobe, protiprávnym.

(pozri body 53 — 55)

2. Predmetom žaloby o neplatnosť podľa článku 230 ES môžu byť opatrenia, ktoré majú záväzné právne účinky ovplyvňujúce záujmy žalobcu tým, že spôsobujú výraznú zmenu v jeho právnom postavení.

Prechodné opatrenia, ktorých účelom je pripraviť konečné rozhodnutie, teda v zásade nepredstavujú napadnuteľné akty. Akty vydané v priebehu prípravného konania, ktoré samy osebe predstavujú ukončenie osobitného konania odlišného od konania, ktoré má umožniť Komisii rozhodnúť vo veci samej, a ktoré majú záväzné právne účinky ovplyvňujúce záujmy žalobcu tým, že spôsobujú výraznú zmenu v jeho právnom postavení, však rovnako predstavujú napadnuteľné akty.

Rozhodnutie Komisie, ktorým informuje podnik zúčastnený na konaní o porušení o tom, že informácie, ktoré predložil, nie sú pokryté dôverným nakladaním, ktoré zaručuje právo Spoločenstva, a teda ich možno oznámiť tretej osobe sťažovateľovi, má voči predmetnému podniku právne účinky, pričom spôsobuje výraznú zmenu v jeho právnom postavení, keďže mu odmieta prospech z ochrany, ktorú stanovuje právo Spoločenstva, a svojím charakterom je konečné a nezávislé od rozhodnutia o zistení porušenia pravidiel hospodárskej súťaže.

Oprávnenie podniku podať žalobu proti konečnému rozhodnutiu o zistení porušenia pravidiel hospodárskej súťaže navyše nie je takej povahy, aby mu

poskytlo zodpovedajúcu ochranu jeho práv v tejto oblasti. Na jednej strane správne konanie nemusí vyústiť do rozhodnutia o zistení porušenia. Na druhej strane žaloba podaná proti tomuto rozhodnutiu, ak je vydané, v nijakom prípade neposkytuje podniku prostriedok na predídanie nezvratným následkom, ktoré má nesprávne oznámenie niektorých z jeho dokumentov.

že tretej osobe sťažovateľovi sa vopred priznalo postavenie navrhovateľa, ktorý je nositeľom oprávneného záujmu v zmysle článku 3 ods. 2 nariadenia č. 17, pretože práve z tejto vlastnosti vyplýva právo tejto tretej osoby na predloženie oznámenia o výhradách podľa článku 7 nariadenia č. 2842/98 o vypočutí strán v určitých konaniach podľa článkov [81 ES] a [82 ES].

Také rozhodnutie teda možno napadnúť žalobou o neplatnosť.

(pozri body 64 — 66)

3. Rozhodnutie úradníka povereného vypočutím vydané na základe článku 9 druhého odseku rozhodnutia 2001/462 o pôsobnosti vyšetrovateľov [úradníkov poverených vypočutím — *neoficiálny preklad*] v niektorých konaniach vo veci hospodárskej súťaže, ktorým povoľuje predloženie nedôvernej verzie oznámenia o výhradách týkajúce sa podniku, ktorý je dotknutý konaním o porušení pravidiel hospodárskej súťaže, tretej osobe sťažovateľovi, predstavuje ukončenie osobitného konania odlišného od všeobecného konania o uplatnení článku 81 ES, keďže definitívne určuje stanovisko Komisie k otázke predloženia nedôvernej verzie oznámenia o výhradách uvedenej tretej osobe sťažovateľovi. Také rozhodnutie nevyhnutne predpokladá,

Z toho vyplýva, že podnik, ktorý je konaním dotknutý, môže vo svojej žalobe napadnúť tak rozhodnutie úradníka povereného vypočutím o predložení nedôvernej verzie oznámenia o výhradách tretej osobe sťažovateľovi, ako aj okolnosť, ktorá je nevyhnutne základom pre toto rozhodnutie, teda priznanie oprávneného záujmu uvedenej tretej osobe podľa článku 3 ods. 2 nariadenia č. 17 zo strany Komisie. Inak by uvedený podnik nemal možnosť zabrániť tomu, aby výhrady, ktoré voči nemu Komisia vzniesla, boli oznámené tretím osobám, ktoré podali návrh alebo sťažnosť, ale nie sú nositeľmi oprávneného záujmu vyžadovaného právnou úpravou Spoločenstva, alebo — za predpokladu, že k tomuto predloženiu už došlo — navrhnúť, aby bolo použitie predmetných informácií uvedenými tretími osobami vyhlásené za protiprávne.

(pozri body 71 — 72, 78)

4. Nariadenie č. 17 a nariadenie č. 2842/98 o vypočutí strán v určitých konaniach podľa článkov [81 ES] a [82 ES] totiž na účely priznania postavenia navrhovateľa alebo sťažovateľa nevyžadujú, aby predmetný návrh alebo sťažnosť bol pre Komisiu príčinou začatia konania o porušení a najmä jeho fázy predbežného vyšetrovania. Fyzické alebo právnické osoby, ktoré uplatňujú oprávnený záujem na tom, aby Komisia zistila porušenie noriem hospodárskej súťaže, teda môžu na tento účel podať návrh alebo sťažnosť aj počas už začatej, či už z vlastného podnetu alebo na návrh niekoho iného, fázy predbežného vyšetrovania konania o porušení. Inak by sa osobám s takým oprávneným záujmom zabránilo vo výkone procesných práv spojených s postavením navrhovateľa alebo sťažovateľa v priebehu konania.

majú právo na to, aby ich Komisia písomne informovala o povahe a predmete konania a aby ju písomne oboznámili so svojím stanoviskom (článok 19 ods. 2 nariadenia č. 17 a článok 9 ods. 1 a 2 nariadenia č. 2842/98); po tretie „inými tretími stranami“, ktorým Komisia môže dať príležitosť ústne vyjadriť svoje stanovisko (článok 9 ods. 3 nariadenia č. 2842/98).

Už citované nariadenia zaviedli odstupňovanie v účasti fyzických alebo právnických osôb, iných než podnikov, voči ktorým Komisia vzniesla výhrady, na konaní o porušení podľa intenzity zásahu do ich záujmov. V tejto súvislosti rozlišujú medzi po prvé „navrhovateľmi alebo sťažovateľmi, ktorí uplatňujú oprávnený záujem“, ktorým Komisia poskytne kópiu nedôvernej verzie výhrad, ak vznesie výhrady vzťahujúce sa na záležitosť, v ktorej dostala predmetný návrh alebo sťažnosť (článok 3 ods. 1 a 2 nariadenia č. 17 a články 6 až 8 nariadenia č. 2842/98); po druhé „tretími stranami, ktoré preukážu dostatočný záujem“, ktoré, ak žiadajú o vypočutie,

Každý navrhovateľ alebo sťažovateľ, ktorý uplatňuje oprávnený záujem, má teda právo na získanie nedôvernej verzie oznámenia o výhradách. Pokiaľ ide o tretie osoby, ktoré preukážu dostatočný záujem, nemožno vylúčiť, že Komisia im môže, ak to zdôvodňujú okolnosti veci a bez toho, aby to bola povinná urobiť, predložiť nedôvernú verziu oznámenia o výhradách, aby boli plne schopní jej riadne zaslať svoje pripomienky o údajných porušeníach, ktoré sú predmetom dotyčného konania. Okrem týchto dvoch možností sa v rámci nariadení č. 17 a č. 2842/98 nepredpokladá, aby Komisia predložila oznámenie o výhradách fyzickým alebo

právnickým osobám, iným než podnikom, voči ktorým vzniesla výhrady.

(pozri body 91, 106 — 108)

5. Konečný zákazník kupujúci tovary alebo služby môže vyhovieť pojmu oprávnený záujem v zmysle článku 3 nariadenia č. 17. Konečný zákazník, ktorý zdôvodní, že bol poškodený alebo by mohol byť poškodený vo svojich hospodárskych záujmoch z dôvodu predmetného obmedzenia hospodárskej súťaže, má totiž oprávnený záujem v zmysle článku 3 nariadenia č. 17 na podanie návrhu alebo sťažnosti, aby Komisia konštatovala porušenie článkov 81 ES a 82 ES.

Priznanie postavenia navrhovateľa alebo sťažovateľa konečnému zákazníkovi teda závisí od toho, či z dôvodu predmetných postupov môže utrpieť hospodársku ujmu, a nie od jeho prítomnosti na každom z tovarových trhov, ktoré sú predmetom vyšetrovania Komisie.

V tomto ohľade je konečným účelom pravidiel usilujúcich sa o zabezpečenie, aby hospodárska súťaž nebola na vnútornom trhu skreslená, zvýšenie blaha

spotrebiteľa. Tento účel osobitne vyplýva zo znenia článku 81 ES. Hoci totiž zákaz zavedený odsekom 1 tohto ustanovenia možno vyhlásiť za neuplatniteľný na kartely, ktoré prispievajú k zlepšeniu výroby alebo distribúcie predmetného tovaru alebo k podpore technického alebo hospodárskeho pokroku, táto možnosť stanovená v článku 81 ods. 3 ES podlieha okrem iného podmienke, že umožní spotrebiteľom uvedených tovarov primeraný podiel na z toho vyplývajúcich výhodách. Právo a politika hospodárskej súťaže tak majú nepopierateľný dosah na konkrétne hospodárske záujmy konečných zákazníkov kupujúcich tovary alebo služby. Priznanie oprávneného záujmu na tom, aby Komisia zistila porušenie článkov 81 ES a 82 ES, takým zákazníkom — uplatňujúcim, že utrpeli hospodársku ujmu z dôvodu zmluvy alebo správania, ktoré môže obmedziť alebo skresliť hospodársku súťaž — pritom prispieva k dosiahnutiu cieľov práva hospodárskej súťaže.

Toto posúdenie nevedie k zbaveniu pojmu oprávnený záujem jeho podstaty tým, že sa mu dá príliš široký význam, ani nevytvára priestor pre údajnú „žalobu vo verejnom záujme“. Uznať, že spotrebiteľ, ktorý je schopný zdôvodniť zásah do svojich ekonomických záujmov v dôsledku oznamovaného kartelu, môže mať z tohto dôvodu oprávnený záujem v zmysle článku 3 ods. 2 nariadenia č. 17, totiž neznamená usúdiť, že každá fyzická alebo právnická osoba má taký záujem.

Rovnako sa nemožno platne dovolávať námietok založených na znásobení sťažností a ťažkostiach správnych konaní, ktoré by vyplynuli z priznania postavenia navrhovateľa alebo sťažovateľa konečným zákazníkom, s cieľom obmedziť priznanie oprávneného záujmu konečnému zákazníkovi, ktorý zdôvodní, že je hospodársky poškodený oznamovaným protisúťažným postupom.

Tretia osoba navrhovateľ alebo sťažovateľ musí uplatniť existenciu vlastného oprávneného záujmu na zistení porušenia ustanovení článku 81 ES alebo článku 82 ES, Komisia teda podlieha povinnosti overiť splnenie uvedenej podmienky tretími osobami.

Napokon, pokiaľ navrhovateľ zdôvodní platný oprávnený záujem, Komisia nemôže byť povinná overovať možnú existenciu iných pohnútok u navrhovateľa.

(pozri body 114 — 118, 124, 131)

6. Nariadenie č. 17 a nariadenie č. 2842/98 o vypočutí strán v určitých konaniach podľa článkov [81 ES] a [82 ES] nesta-

novujú špecifickú lehotu na to, aby tretia osoba navrhovateľ alebo sťažovateľ, ktorá preukázala oprávnený záujem, vykonala svoje právo na zaslanie výhrad a právo byť vypočutý v rámci konania o porušení. Rozhodnutie 2001/462 o pôsobnosti vyšetrovateľov [úradníkov poverených vypočutím — *neoficiálny preklad*] v niektorých konaniach vo veci hospodárskej súťaže okrem toho umožňuje vypočúť navrhovateľa alebo sťažovateľa v ktoromkoľvek momente konania, pričom vo svojom článku 12 ods. 4 výslovné uvádza, že vzhľadom na potrebu zabezpečiť dodržanie práva byť vypočutý môže úradník poverený vypočutím „poskytnúť osobám, podnikom a združeniam osôb alebo podnikov príležitosť predložiť ďalšie písomné pripomienky po ústnom výsluchu [vypočutí — *neoficiálny preklad*]“. Z toho vyplýva, že právo navrhovateľa alebo sťažovateľa na predloženie výhrad a právo byť vypočutý v správnom konaní o zistení porušenia článkov 81 ES a 82 ES možno vykonať, pokiaľ konanie prebieha.

Článok 10 ods. 3 nariadenia č. 17 okrem toho stanovuje, že Poradný výbor pre kartely a dominantné postavenia je potrebné konzultovať pred vydaním akéhokoľvek rozhodnutia v dôsledku konania o zistení porušenia článkov 81 ES a 82 ES. Taká konzultácia pritom predstavuje posledné štádium konania pred vydaním rozhodnutia. Preto dovedy, kým Poradný výbor pre kartely a dominantné postavenia nedal podľa článku 10 ods. 6 nariadenia č. 17 stanovisko k predbežnému návrhu rozhodnu-

tia, ktorý mu predložila Komisia, právo navrhovateľa alebo sťažovateľa na zaslanie výhrad a právo byť vypočutý nemožno považovať za prekludované. Pokiaľ totiž poradný výbor nevydal svoje stanovisko, nič nebráni tomu, že Komisia môže preskúmať pripomienky tretích osôb a vo svetle týchto pripomienok ešte zmeniť svoj postoj.

v určitých konaniach podľa článkov [81 ES] a [82 ES] v prospech tretej osoby navrhovateľa, ktorý platne preukáže oprávnený záujem.

(pozri bod 189)

(pozri body 148 — 149)

7. Komisia nie je na základe samotných podozrení týkajúcich sa prípadného zneužitia výhrad povinná obmedziť právo na predloženie oznámení o výhradách stanovené v článku 7 nariadenia č. 2842/98 o vypočutí strán

8. Oznámenie Komisie o interných pravidlách spracovania žiadostí o prístup k spisu v prípadoch podľa článkov [81 ES] a [82 ES], článkov 65 a 66 Zmluvy o ESUO a nariadenia Rady (EHS) č. 4064/89 nepotvrďuje absolútne právo na dôverné nakladanie s dokumentmi, ktoré tvoria súčasť majetku podniku a podnik požadoval ich nespístupnenie tretím osobám.

(pozri bod 213)